

STUDIJE MANADŽMENTA – Podgorica

Lekcija 5

Na elu bilansiranja

1

Na elu bilansiranja

Na elu bilansiranja su principijelna pravila prikazivanja bilansa i utvrđivanja vrijednosti bilansnih pozicija

Na elu bilansiranja se primjenjuju u zavisnosti od cilja bilansiranja

2

- **Na elo stalnosti**
- **Na elo zaštite povjerilaca**
- **Na elo uzro nosti – na elo korelacije**
- **Na elo opreznosti**
 - na elo realizacije
 - na elo impariteta
 - na elo niže vrijednosti
 - na elo dnevne vrijednosti
 - na elo najviše vrijednosti
- **Na elo finansijske pažnje**
- **Na elo istinitosti**
- **Na elo jasnosti**
- **Na elo povezanosti bilansa**
 - Na elo identiteta bilansa
 - Na elo kontinuiteta bilansa
 - Na elo podudarnosti bilansa

➤ **Na elo stalnosti**

Na elo stalnosti podrazumeva da preduze u nije unaprijed odre en životni vijek.

Preduze e je osnovano s ciljem ve itog opstanka, ve ite egzistencije. U tom neograni enom veku trajanja preduze a nužno je permanentno periodi no bilansiranje, najmanje jednom godišnje, radi polaganja ra una, ocenjivanja finansijskog položaja i finansijskog rezultata kao podloge za upravljanje preduze em.

➤ Na elu zaštite povjerilaca

Na elu zaštite poverilaca polazi od imovinskog shvatanja bilansa, što pripada stati koj teoriji bilansa.

Zaštita garantne supstance zahteva oprezno bilansiranje finansijskog rezultata, kako bi se sprije ilo preliavanje supstance u finansijski rezultat a time i u potrošnju, što odgovara na elu opreznosti, koje, tako e, zahteva oprezno odmjeravanje finansijskog rezultata, procjenjivanje rashoda na više i prihoda na niže.

➤ Na elu uzro nosti

Na elu uzro nosti, u literaturi poznato i kao na elu korelacije, zahteva da se pri obra unu periodu nog rezultata prihodima dodele svi prihodi i rashodima svi rashodi koji su nastali u obra unskom periodu i iskažu u bilansu uspeha.

Na elu uzro nosti se primjenjuje i pri alociranju troškova na nosioce odnosno u inke, što zna i da se troškovi dodeljuju onom nosiocu troškova koji je te troškove prouzrokovao.

Na elu uzro nosti, najzad, primenjuje se i kod utvr ivanja nabavne cijene, koja služi za vrednovanje osnovnih sredstava, zaliha materijala i robe.

➤ Na elu opreznosti

Suština ovog na elu zahteva odmjeravanje prihoda na niže i odmjeravanje rashoda na više ali uz isklju ivanje samovolje i potcjenjivanja finansijskog rezultata iz manipulativnih razloga.

Na elu opreznosti se ostvaruje preko primjene slede ih na elu: realizacije, impariteta, dnevne vrijednosti, najviše vrijednosti i najniže vrijednosti, koja imaju ulogu podna elu na elu opreznosti.

➤ Na elu realizacije

U osnovi ovog na elu leži zahtjev da se dobitak ne može iskazati ako tržišno nije potvr en, verifikovan.

Ovo prakti no zna i da prihodi moraju da budu potvr eni kroz akt realizacije proizvoda na tržištu.

➤ **Na elu impariteta**

Na elu impariteta zahteva iskazivanje gubitaka iako oni nisu tržišno verifikovani.

➤ **Na elu najniže vrijednosti**

U osnovi ovog na elu stoji zahtev da se imovinski delovi bilansa mogu procjenjivati uz pomoć nabavne cijene ili cijene koštanja ali pod uslovom da nabavna cijena i cijena koštanja nijesu više od vladaju ih tržišnih cijena.

Na elu najniže vrijednosti se ne odnosi na imovinske djelove koji predstavljaju dugoročna ulaganja, odnosno ne odnosi se na osnovna sredstva.

➤ Na elu dnevne vrijednosti

Na elu dnevne vrijednosti odgovara imovinskom shvatanju bilansa, bilansirana imovina odgovara vrijednosti koja se može unov iti.

Dnevna cijena se upotrebljava samo u okviru na elu najniže vrijednosti i na kraju života preduze a, kada zaista postoji potreba iskazivanja imovine preduze a.

➤ Na elu najviše vrijednosti

Ovo na elu se primenjuje na obaveze i tranzitornu pasivu.

Dugoro na rezervisanja
Razgrani eni obra unati troškovi
Razgrani eni prihodi

Obaveze se bilansiraju najmanje u visini nominalne vrijednosti ali se one i pove avaju, bilo pripisivanjem postoje im obavezama, bilo stvaranjem novih obaveza u slu aju kada postoji realna mogu nost da e se obaveze pove ati.

➤ Na elu finansijske pažnje

Primjena na elu opreznosti u bilansiranju mada je prvenstveno usmerena na oprezno odmeravanje finansijskih rezultata neizbežno dovodi do stvaranja latentnih rezervi što odgovara na elu finansijske pažnje.

Poštovanje na elu finansijske pažnje doprinosi **smanjenju rizika** od budu ih negativnih finansijskih rezultata, jer ovo na elo, odnosno, **skriveno samofinansiranje** smanjuje obaveze a time i rashode po osnovu finansiranja odnosno kamata.

➤ Na elu istinitosti

Na elo istinitosti, zahtijeva bilansiranje koje ne dozvoljava pojavu u bilansu ni latentnih rezervi ni skrivenih gubitaka.

➤ Na elu jasnosti

Na elu jasnosti u osnovi zahteva jasno u bilansa u smislu da su ta no i razumljivo nazvane bilansne pozicije, odnosno da je jasno šta one izražavaju, odnosno predstavljaju, što se odnosi **na zahtev raš lanjivanja** bilansnih pozicija u bilansu stanja i bilansu uspeha i **na zabranu kompenzacije (prebijanja)** pojedinih pozicija aktive i pasive, odnosno rashoda i prihoda.

15

➤ Na elu povezanosti bilansa

Na elu vremenske povezanosti i uporedivosti bilansa ostvaruje se preko na elu: **identiteta bilansa, kontinuiteta bilansa i podudarnosti bilansa** koja imaju ulogu podna elu na elu vremenske povezanosti.

16

➤ Na elo identiteta

Pod identitetom bilansa podrazumeva se jednakost (istovjetnost) bilansa otvaranja jednog obra unskog perioda sa zaklju nim bilansom prethodnog obra unskog perioda.

Bilans otvaranja za teku u godinu, mora biti jednak (istovjetan) zaklju nom bilansu za prethodnu godinu.

➤ Na elo kontinuiteta

Kontinuitet bilansa ozna va vremensku povezanost više uzastopnih zaklju nih bilansa. Razlikujemo **formalni** i **materijalni** kontinuitet zaklju nih bilansa.

Formalni kontinuitet zaklju nih bilansa zahteva da se niz uzastopnih bilansa po spoljnoj formi ne smiju razlikovati. (isti nazivi bilansnih pozicija, ista sadržina bilansnih pozicija i isti redosled upisivanja bilansnih pozicija u bilans).

Materijalni kontinuitet zaklju nih bilansa podrazumijeva da je u nizu uzastopnih zaklju nih bilansa primijenjen isti na in procenjivanja bilansnih pozicija.

➤ Na elo podudarnosti bilansa

Podudarnost bilansa je u osnovi podudarnost finansijskog rezultata (dobitka).

Podudarnost finansijskih rezultata postoji ako je **zbir periodi nih finansijskih rezultata ravan totalnom finansijskom rezultatu** koji se utvr uje na kraju života preduze a kao razlika izme u sopstvenog kapitala iskazanog u krajnjem likvidacionom bilansu i sopstvenog kapitala iskazanog u osniva kom bilansu.